
Asianro 294/00.04.02/2021

§ 117

Raision Vesi Oy:n konserniohjepyynnön E18-investointihankkeen rahoituksesta

Talousjohtaja Sanna Häkli ja kaupunginlakimies Sari Vahtera:

Raision Vesi Oy on lähettänyt kaupungin kirjaamoon 18.2.2021 konserniohjauspyynnön. Yhtenä osana liitteenä olleessa dokumentissa pyydetään konserniohjetta koskien yhtiön E18-investointien rahoitusta.

”Yhtiö pyytää konsernilta ohjeistusta investointihankkeeseen ryhtymisestä. Samalla tulee tehdä päätös yhtiön E-18 johtosiirtojen investointikustannusten rahoittamisesta ja yhtiön lainojen takaisinmaksuohjelman muuttamisesta. Yhtiö toivoo konserniohjetta viimeistään 31.5.2021 mennessä, jotta hankkeen johtosiirtojen rakentamisella on edellytykset käynnistyä.”

E18-investointi on iso kokonaisuus, ja kaupungin rahoitukseen liittyvien päätösten (sis. mm. lainamäärä, laina-aika, lainan nostoaika, korko, maksuerät) valmistelu edellyttää periaatepäätöksiä investointihankkeeseen ryhtymisestä, tarkennuksia koskien eri vaihtoehtoja investointiin liittyen sekä mahdollisia lisäselvityksiä Raision Vesi Oy:lta tulorahoituksen ja velkarahoituksen ajattelusta suhteesta. Yhtiön konserniohjauspyynnön mukaan *”Yhtiön tulee sopeuttaa joka tapauksessa vesihuollon maksurakenteensa tulevaisuudessa E-18-investoinneista aiheutuviin poisto- ja lainanhoitokustannuksiin, ellei niitä sitten kateta jollain muulla rahoituksella kuin sellaisella, joka lisää yhtiön velkataakkaa.”*

Kaupungin talousarviossa määritetyn mukaisesti *”Tytäryhteisöt eivät saa ottaa ulkopuolista lainarahoitusta ilman kaupungin lupaa. Konsernin kokonaisedun näkökulmasta pääsääntö on, että konserniyhtiöt ottavat sisäisen lainan kaupungilta ja kaupunki huolehtii ulkoisesta lainasalkusta.”*

Kaupunki voi niin päättäessään myöntää lainaa tytäryhtiöilleen kokonaissummana tiettyä, erikseen määriteltyä käyttötarkoitusta varten.

Laissa säädetään lainan sekä takauksen ja muun vakuuden antamisen periaatteista, jotka vastaavat vakiintunutta kansallista oikeuskäytäntöä. Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Lisäksi kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastaavuuksilla.

Säännös koskee kaikenlaista lainan- ja vakuuksienantoa riippumatta siitä, toimiiko tuen saaja markkinoilla kilpailutilanteessa vai ei.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Toisin sanoen säännös ei vapauta ottamasta huomioon EU:n valtiontukisääntelyä silloin kun tuetaan markkinoilla kilpailutilanteessa toimivaa yritystä tai muuta tahoa.

Oikeuskirjallisuudessa (Harjula – Prättälä: Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat 2019 s. 846-848) on todettu, että kuntalain 15 luvun säännöksissä kilpailutilanteelta markkinoilla edellytetään, että palveluja tai tavaroita tuotetaan markkinoilla ja että toiminnassa on kyse kilpailutilanteesta yksityisten tuottajien kanssa. Puhtaasti ei-taloudellista toimintaa tai taloudellista toimintaa, joka ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, on katsottu olevan esimerkiksi niin kutsutuilla luonnollisilla monopoleilla, kuten esim. kuntien alueella toimivilla vesiosuuskunnilla. Tosiasiallisesta monopoliasemasta johtuen kilpailutilannetta ei vesihuollossa käytännössä synny.

Raision Vesi Oy vesiyhtiönä toimii Raision kaupungin alueella ja muodostaa alueellaan ns. luonnollisen monopolin huolimatta siitä, että sen toiminnassa on kysymys EU:n valtiontukisäännösten tarkoittamasta taloudellisesta toiminnasta. Raision Vesi Oy ei toimi markkinoilla kilpailutilanteessa, eikä kunnan myöntämä laina siten vääristä kilpailutilannetta markkinoilla. Tämän vuoksi EU:n valtiontukisäännökset eivät tule sovellettaviksi tässä tilanteessa.

Raision Vesi Oy:n lainakokonaisuudesta on käyty keskusteluja kaupungin vi-
ranhaltijoiden, asiantuntijoiden ja yhtiön toimitusjohtajan kanssa. Kaupunki-
konsernin kokonaisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista, että kaupunki
myöntää rahoituksen Raision Vesi Oy:n E18-investointihanketta varten yh-
tiön alustavan lainatarvearvion (6 milj. euroa) suuruisena. Lainasopimuksen
ehdoista voidaan keskustella ja päättää tarkemmin sen jälkeen, kun tarkka
lainamäärä ja laina-aika ovat yhtiön osalta tiedossa sekä lainaehtojen raamit
ja markkinaehtoisuus on selvitetty. Yhtiön toimitusjohtajan kanssa käydään
läpi tarvittavat yhtiön taholta edellytetyt, edellä mainitut valmisteluvaatimukset.
Lainasopimuksesta päätetään lainaneuvottelujen ja tarvittavan valmistelun
jälkeen kaupunginhallituksessa. Ennen lainapäätöstä yhtiö tekee analyysin
yhtiön tulevaisuuden maksurakenteen ja kustannusten kehittymisestä sekä
lainanhoitokyvystä.

Yhtiön tulee ottaa analyysissa huomioon kustannusten ja tuottojen kokonais-
kehitys mukaan lukien taksojen muutosten vaikutus yhtiön lainanlyhennysky-
kyyn. Vesihuoltolaki edellyttää kustannusvastaavuutta vesihuoltotoiminnassa.
Vesihuoltolain (119/2001) 18 §:ssä säädetään, että *”Vesihuollon ja huleveden
viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kat-
taa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.”* Tämän
perusteella yhtiön tämänhetkisen taloudellisen tilanteen vuoksi aiemmin
myönnettyjen (KV 17.10.2016 § 86) laina 1:n ja laina 2:n osalta ei ole perus-
teita tehdä muutoksia. Pääomalainan ehtoja tarkastellaan myöhemmin ko-
luottosopimuksen mukaisesti.

Konserniohjepyyntöön mukaiseen, E18 investointihankkeen lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Lain mukaan kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla, yhtiön on osoitettava rahoitukselle vakuudet. Lisäksi korkoehtojen tulee tietyissä raameissa vastata markkinakäytäntöä. Tämä selvitetään ennen luoton hyväksymistä aiemmin kuvatulla tavalla. Taloudellisen riskittömyyden varmistamiseksi vesiyhtiö laatii analyysin maksurakenteesta, kustannussuunnitelmista ja tulevaisuuden lainanhoitokyvystä. Mainittujen ehtojen täytyessä lainan ei katsota vaarantavan kaupungin kykyä selvitä sille laissa säädetyistä tehtävistä. Myöhemmin valmisteltavassa ja päätettävässä luottosopimuksessa tulee huomioida kaikki edellä mainitut asiat.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Kaupunginhallitus vastaa Raision Vesi Oy:ltä 18.2.2021 saapuneeseen konserniohjeeseen ja päättää,

- että kaupunki voi myöntää esittelytekstin mukaisten ehtojen täytyessä erikseen päätettävän luoton konserniohjepyyntöissä esitetyn, E18-hankkeeseen liittyvien johtosiirtojen investointikustannuksia varten.
- että lainasta ja lainaehdoista päätetään myöhemmin, kun yhtiö on toimittanut tarvittavat tiedot valmistelun pohjaksi.
- että kaupunginhallitus myöntää yhtiölle luvan käynnistää E18 hankkeen vaatimat suunnittelutyöt.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Jonni Moislahti, Sirpa Ek, Jarmo Rosama ja Jari Salonen poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyyden peruste hallintolain 28 § 1 mom. 5 kohta (yhteisöjäävi). Moislahti, Ek, Rosama ja Salonen ovat Raision Vesi Oy:n hallituksen jäseniä.

Jonni Moislahden varajäsen Eeva Savola saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.22.

Kaupunginlakimies Sari Vahtera poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.33.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

